

Hoofdpijnenverslag van de internetconsultatie

Beleidsmatige wijziging regeling groenprojecten 2022

(Internetconsultatie van 19 december 2023 tot en met 16 januari 2024)

In het kort

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt, na een jaarlijkse monitoring, een beleidsmatige wijziging voor van de Regeling groenprojecten 2022. Deze regeling stimuleert de financiering van duurzame innovatieve projecten die zonder deze regeling niet tot stand zouden komen. Door de voorliggende wijziging van deze regeling worden de mogelijkheden voor circulaire technieken verbreed.

Het doel van de wijziging

Het doel van de Regeling groenprojecten 2022 is het stimuleren van de financiële sector om innovatieve duurzame projecten te financieren die aansluiten bij beleidsdoelstellingen van de overheid. Door de opzet heeft de regeling een aanjaagfunctie voor voorhoedeprojecten. Het doel van de voorliggende wijziging is om vooral op het vlak van circulariteit innovaties beter te stimuleren. Dit betreft aanpassingen in de volgende (sub)categorieën:

- Subcategorie 4.1.1: Windturbines: er wordt duidelijker omschreven waar windturbines aan moeten voldoen en de mogelijkheden op het gebied van circulariteit zijn verruimd;
- Subcategorie 4.1.2: Fotovoltaïsche cellen (zonnepanelen): met deze wijziging wordt een tijdelijk alternatief geboden voor de circulaire eisen die in de regeling staan en per 1-1-2024 in werking treden;
- Subcategorie 4.1.4: Warmte-opwekkers;
- Categorie 5.8: Renovatie gebouwen met industriefunctie.

Verder zijn, naar aanleiding van signalen die zijn opgevangen in de uitvoeringspraktijk, de teksten van de betreffende (sub)categorieën aangepast. Het doel is om het voor de ondernemers, groenfondsen en uitvoeringspraktijk makkelijker te maken.

Voor wie is dit belangrijk?

- Groene spaarders en beleggers;
- Groenfondsen;
- Ondernemers.

Wat zijn de gevolgen?

De aanpassingen hebben gevolgen voor zowel de aanvragers (groenfondsen en ondernemers) als voor de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), die met de uitvoering van de regeling is belast. De aanpassingen leiden naar verwachting in 2024 tot meer toegekende aanvragen

(groenverklaringen) en een hoger groen verklaard projectvermogen voor de (sub)categorieën windturbines, zonnepanelen en renovatie gebouwen met industriefunctie. Voor warmte-opwekkers wordt een gelijk aantal groenverklaringen en groen verklaard projectvermogen verwacht. Dit leidt naar verwachting voor de hele regeling tot een hoger groen verklaard projectvermogen. De verwachting is echter dat dit in omvang nog iets lager ligt dan dat bij het opstellen van de regeling destijds was geraamd.

De internetconsultatie

Er kon worden gereageerd op alle onderdelen van de regeling en de toelichting. Er zijn in totaal acht reacties ingediend, allemaal openbaar en allemaal afkomstig uit het bedrijfsleven, te weten: Triodos Investment Management, ING Groenbank (2 reacties), Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), ABN AMRO Groenbank, Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS), NWEA, Holland Solar.

1. Algemeen beeld van de reacties

De reacties op de Regeling zijn kritisch. De belangrijkste opmerkingen betreffen de volgende onderwerpen:

- Door de voorgestelde aanscherping van de criteria voorgesteld voor groenprojecten komen naar verwachting aanzienlijk minder projecten in aanmerking voor groenfinanciering;
- De voorgestelde aanscherpingen voor windenergie zijn onduidelijk en differentiëren niet voldoende naar soort of grootte van onderliggende projecten;
- Er zijn zorgen over de praktische uitvoerbaarheid van de aangescherpte eisen voor zonnepanelen.

2. Hoofdpijnen van de inhoudelijke reacties

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst, aan de hand van citaten uit individuele reacties. Deze reacties geven uitsluitend de mening van de indieners weer.

Toekomst van de Groenregeling

- De Regeling groenprojecten is een overheidsregeling die duurzaamheidscriteria verbindt met financiering en daarmee goed is gepositioneerd op de uitvoering van het Klimaatakkoord en de Europese Green Deal.
- Om de klimaatdoelen te halen, zal de markt – bedrijfsleven, publieke sector en financiële sector – de krachten zo veel mogelijk moeten bundelen. Het is niet acceptabel dat door de wijziging van de Regeling alle marktkennis en de bestaande (en langlopende) contacten van de groenbanken en groenfondsen niet optimaal meer kunnen worden ingezet;
- Er wordt aandacht gevraagd voor de precare situatie van de groenbanken, groenfondsen en de Groenregeling;
- Er zijn zorgen over de haalbaarheid van de voorgenomen criteria, en de gevolgen daarvan op het functioneren van de regeling;

- Gevraagd wordt om de financieringscriteria te heroverwegen opdat deze aansluiten bij de marktrealiteit.

Zonnecellen

- Er wordt onder andere gevraagd om demontabele platen waartussen zonnecellen verwerkt zijn, zodat deze en de zonnecellen apart gerecycled kunnen worden. Dit soort zonnepanelen bestaan niet als commercieel massaproduct. Ook de faciliteiten die deze recycling mogelijk maken zijn er nog niet;
- Bovenstaande voorstellen zullen inhouden dat de groenverklaringen voor zonnepaneelprojecten met 99% zullen afnemen. Hiermee is gehele categorie zonnepanelen ten einde. Dit kan niet de bedoeling zijn;
- Er worden zonnepanelen vereist die zijn opgenomen in de Nationale Milieudatabase (NMD); op dit moment zijn dat slechts een zeer select aantal paneeltypes. De sector is ook hier nog niet klaar voor;
- De productgarantie van 25 jaar in combinatie met een vermogensgarantie > 87% na 25 jaar en in combinatie met panelen die PFAS-vrij zijn sluiten niet aan bij vooruitstrevende partijen in de markt.

Windturbines

- De windturbine-eisen zijn onnodig complex, niet passend bij met name kleine investeringen;
- Voor agrarische ondernemers is het bijzonder lastig om vanuit de gemeente of provincie toestemming te krijgen voor het plaatsen van een kleine windturbine;
- Gevraagd wordt om kleine windturbines uit te sluiten van de aanscherpingen.

Reacties op categorieën die niet in dit wijzigingsvoorstel zijn opgenomen

- *Duurzame landbouw:* Aanvullende vereisten voor monomestvergisters en biogas opwaardeer installaties zijn, zeker gezien de huidige markt, niet erg motiverend voor agrariërs;
- *Circulaire economie:* Geconstateerd wordt dat deze projectcategorie nauwelijks wordt gebruikt. De gestelde voorwaarden in deze projectcategorie zijn buitengewoon complex en moeilijk te onderbouwen;
- *Koelen en vriezen:* Het is onduidelijk waarom energiezuinig koelen of vriezen van ruimten of processen enkel wordt gestimuleerd voor temperaturen tot maximaal 16 graden;
- *Duurzaam bouwen:* Het gebruik van duurzaam geproduceerd hout is een logische voorwaarde. De aansluiting met de praktijk ontbreekt echter;
- *Niet-railgebonden duurzame voertuigen, duurzame binnenvaartschepen en mobiele werktuigen:* Dit zijn duurzame en innovatieve investeringen en zouden moeten worden gestimuleerd door de groenregeling.